

ἡστραπτον ἐν τῷ σκότει οἱ μεγάλοι αὐτῆς παμμέλανες ὀφθαλμοί· ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔφερε δίκην διαδήματος φαεινὴν ταινίαν ἢ δὲ μελανόστιλπνος αὐτῆς κυματώσεσσι κόμη καὶ ὁ χιονώδης πέπλος ἐπτερύγιζον ἐν τῷ νυκτίῳ ἀέρι μεγαλοπρεπῶς. Ἦν ἀληθῆς κόρη τῆς νυκτός· χάρις καὶ μυστήριον, ζόφος καὶ λάμψις ἐν παραδόξῳ ἀρμονίᾳ συνηνοῦντο ἐν αὐτῇ καὶ ἐνέπνεον τρόμον ἅμα καὶ θαυμασμόν.

Ἐκράτει ἐν τῇ παλάμῃ χρυσῆν τινα κόριν ἣν ὤπισθεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἐν ἀκαρεὶ τότε ἀνεφύη ἐκεῖ ῥοδῆ εὐανθῆς καὶ μυρώσεσσι· ἀλλ' οὐαὶ εἰς τὴν Νύμφην τὴν τολμήσασαν κατὰ τὴν αὐγὴν νὰ δρέψῃ ἐν τῶν καλλιχρῶν ἐκείνων ῥόδων· αἱ περὶ αὐτὸ ὑπολανθάνουσαι αἰχμηραὶ ἀκανθαί, ἰσοβόλοι ὡς τὰ ἐν τῷ στυγερῷ τῆς Ὑδρας αἵματι ἐμβαφέντα βέλη τοῦ πολυῦμνήστου Ἡρακλέους, ἐδηλητηρίασαν ἀν αὐτὴν πρὶν ἢ ἡ πορφυρᾶ ὄψις τοῦ αἰθέρος ὠχρίασῃ ὑπὸ τοὺς πυροειδεῖς τοῦ ἡλίου σπινθηρισμούς.

Αἱ ἄθραι Νύμφαι μετὰ σεβασμοῦ τὸ ἄντρον αὐτῆς ἠτένιζον ὁσάκις ἐν ὀμίλοις μετ' ἀσμάτων περιήρχοντο τὸ πεδῖον· ἀν δὲ ποτε πρὸ αὐτοῦ ἔφθανον, ταχέως ἐμάκρυνον τὸ βῆμα φοβούμεναι μὴ ἡ νυκτίφοιτος θεότης διὰ μιᾶς μόνης πνοῆς ἢ διὰ κόκκων τινῶν μόνον φαρμακώδους κόνεως ἀνηλεῶς καὶ ἀκόπως ὅλως μεταβιβάσῃ αὐτάς ἐν ἀκαρεὶ ἀπὸ τῆς ἀνθηρᾶς τῆς ζωῆς ἀγκάλης εἰς τοὺς κόλπους τοῦ θανάτου τοὺς σκοτόεντας. Καὶ καθ' ὅσον ἔφρευγον ἐντροπαλιζόμεναι, ἀφηγεῖτο ἐκάστη ἐν τρομῶδει ψιθύρω ὅτι εἶδε τὴν κόρην τοῦ ζόφου πρὸ τίνος νύκτωρ ἐν τῷ παρά τὸ ἄντρον λειμῶνι σπείρουσαν τὴν μαγικὴν φυτῶν χρυσόκονιν, ἢ παρὰ τὴν ρηγμῆνα θλώσαν εὐχερῶς ὥσει ἔδρεπε χλωρούς κλώνας τοὺς λιθώδεις τῶν κοραλλίων βραχίονας.

Ἄλλ' ἡ κόρη τῆς νυκτός οὐδεμίαν τούτων διενοεῖτο νὰ βλάψῃ ποτέ· οὐχὶ διότι ἐνεφορεῖτο συμπαθῶν πρὸς αὐτάς αἰσθημάτων, ἀλλὰ διότι ἅπαν τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς φωλεῖον μίσος ἐξετοξεύετο πρὸς μίαν μόνην τῶν μακάρων Νυμφῶν, τὴν χρυσοπέδιλον Ροδείαν.

Ἡ θεία κόρη οὐδόλως ὑποπτεύουσα ὅτι αὕτη μόνη ἦν τὸ ἀντικείμενον τοῦ κοχλάζοντος τῆς γοήσεως μίσους, μὴδὲ φανταζομένη τί ἐκείνη κατ' αὐτῆς ἐβυσσοδόμει, ἐβίου ἀμέριμος παρὰ τὴν χλωώδη ἀκτὴν καὶ ἐτρυφά ἐνθρόνως ἐν τῇ ἡλιολαμπεὶ καλλονῇ τῆς γενεθλίου αὐτῆς νήσου.

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἐνάλιοι Τρίτωνες ὑπέπτησον τὴν μυστηριώδη τῆς νήσου ἄνασσαν· καὶ προσορμῶντες πολλάκις εἰς τὴν πέραλον τὰς ροδολεύκους κόγχας τῶν ἀνηρώτων τὰς καλλιπαρείους Νύμφας περὶ αὐτῆς. Εἰς μόνος ἐκ τῶν χρυσοκόμων Τριτώνων, ὁ Θάυμας, παραδόξως τῆς εὐνοίας αὐτῆς ἀξιούμενος, ἐξηρεῖτο τῶν λοιπῶν. Τοῦτον πολλάκις ἐκάλει ἡ νύκτιος θεὰ εἰς τὴν κρύπτην αὐτῆς, ἐπὶ μακρὸν δὲ συμβουλευομένη, ἀπέστελλεν εἴτα αὐτὸν ἐκτελεστὴν τῶν κρυφίων σχεδίων τῆς.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΑΤΟΥ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης δευτέρας παρεχωρήθη ἡ αἴθουσα τοῦ Συλλόγου τῇ Ἑλληνοκαθολικῇ Ἐταιρείᾳ Συμπνοίᾳ, παρεπέμφθησαν δὲ ἱκανὰ πονήματα ὑποβαλλόμενα τῷ Καραπανεῖφ ἀγῶνι τῇ Ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ. Αὕτη κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ποιῆσεται ἐναρξιν τῆς μελέτης καὶ κρίσεως αὐτῶν, ἥτις, ὡς γνωστόν, ὑποβληθήσεται κατὰ μῆρτιον.

Ἐταιρεία τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν.

Αἱ δύο τελευταῖαι συνεδρίαὶ αὐτῆς, γενόμεναι τὴν 14 καὶ τὴν 21 λήγοντος, ἐνεσχολήθησαν εἰς ζητήσεις καὶ ἀκροάσεις ἀνακοινώσεων ἀξιοσημειῶτων· ἡ μὲν τοῦ Ἱστορικοῦ Τμήματος ἠκροάσατο τριῶν τοιούτων, ἥτοι τῆς τοῦ κ. Ι. Μηλιοπούλου «περὶ τοῦ κύρους τοῦ ὀθωμανοῦ ἱστοριογράφου Σείδ Ἀλῆ» καὶ τῶν ὑποβληθειῶν ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἡλίου Ἀλεξανδρίδου καὶ Μ. Γεδεῶν «περὶ τῆς ἐν Καστορίᾳ σχολῆς τοῦ Γεωργίου Καστοριάτου ἢ Καστριώτου», αἵτινες συμπληροῦσιν ἀλλήλας. Ἐπὶ τῇ ἀνακοινώσει τοῦ κ. Ι. Μηλιοπούλου τὸ Ἱστορικὸν Τμήμα, ποθοῦν πλείονα τοῦ θέματος ἀνάπτυξιν, ἀνέθετο τῷ κ. Γρηγορίῳ Κακάβᾳ πληρεστέραν ἐξέτασιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Σείδ Ἀλῆ, περὶ δὲ τῆς ἐν Καστορίᾳ σχολῆς παρεκάλεσε τὸν κ. Ἀλεξανδρίδον νὰ γράψῃ πλατύτερον, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν καὶ τινὰ ἕτερα πατριαρχικὰ γράμματα. Ὁ κ. Μ. Γεδεῶν ἐγνώρισεν τῷ Τμήματι τὴν ἀπὸ τοῦ 1706—1716 συνύπαρξιν ἐν Καστορίᾳ δύο σχολείων, ὠνόμασε τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, καὶ προσέθηκε τινὰ περὶ σχολείων ἐτέρων, αἵτινα φηροῦν ὅτι συνεστήθησαν ἐν Παλαιστίνῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, δαπάναις τοῦ Καστοριάτου. Ἡ συνεδρία κατόπιν ἤρξατο τῆς ζητήσεως σπουδαίου θέματος· «Τί σημαίνουσιν, ἱστορικῶς καὶ κανονικῶς ἐξεταζόμενοι, οἱ τίτλοι πρόεδρος καὶ τὸν τόπον ἐπέχων, προταττόμενοι ἐνίοτε ἀρχιερατικῶν τινῶν ὑπογραφῶν». Ὁ τοῦ ζητήματος εἰσηγητὴς κ. Ἡλ. Ἀλεξανδρίδης ὑπέβαλε δύο ἐξηγήσεις, πρὸς ἃς ἀπάντησεν ὁ κ. Μ. Γεδεῶν, ὠρίσθη δὲ ἡ συνεδρία τῆς 18 προσεχοῦς ἀπριλίου πρὸς πρῶτην ἐπὶ τοῦ θέματος ζήτησιν. Ἐνεκα τοῦ προκωχωρηκότος τῆς ὥρας ἀνεβλήθη εἰς τὴν σήμερον, κυριακὴν, ἡ ἐξ Ἁγίου Ὄρους ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ μέλους κ. Ἀλεξάνδρου Εὐμορφοπούλου Λαυριώτου σταλεῖσα ἀνακοίνωσις «περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σκοπέλῳ σχολῆς».

Ἡ δὲ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Τμήματος συνεδρία (21 λήγοντος), κατ' ἣν προήδρευεν ὁ πρόεδρος αὐτοῦ κ. Γ.Π. Βεγλερῆς ἠκροάσατο ἐπὶ δύο ὥρας καὶ ἡμίσειαν πέντε ἀνακοινώσεων· ἥτοι «Περὶ τοῦ εὐκτηρίου τῆς Ἁγίας Σοροῦ τῶν Χαλκοκρατειῶν» ὅτι οὐκ ἦν ἴδιος ναός, ἀλλὰ ἔκειτο ἐν αὐτῷ τῷ μεγάλῳ ναφ, καὶ ὅτι ἡ τιμὴ ἐσθῆς τῆς Θεοτόκου ἐσώζετο οὐχὶ ἐν τοῖς Χαλκοκρατεῖσι, ὡς ὁ κ. Βεγλερῆς εἶπεν· τὴν ἀνακοίνωσιν ὑπέβαλεν ὁ κ. Μηλιοπούλος—«περὶ τῶν ἐν Βαθυρρύακι καὶ Θεραπειῖσι ἀγασμάτων», ὑπὸ Δ. Καλέμν—«περὶ τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ Μάκρῃ τοιούτων», ὧν τινὰ φαίνονται παλαιαὶ ἱεραὶ πηγαί, ἀφιε-

ρωμένοι εις θεότητα τῆς εἰδωλολατρικῆς περιόδου, ὑπὸ Γ. Λαμπουσιάδου, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Ζαππείου — «περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει τοιούτων» ὑπὸ Ἡλίου Ἀλεξανδρίδου, φρονούντος ὅτι ὅπου νῦν ἀγίασμα, ἐκεῖ οὐ ζητητέον ναὸν βυζαντινὸν — «περὶ τριῶν ἐν Σαλατομυθροῦκ ἀγιασμάτων» ὑπὸ Β. Σαραφοπούλου, ἀναγγέλλοντος τῇ Ἐταιρείᾳ τὴν ὑπαρξίν παναρχαίας πηγῆς, πιθανῶς τῶν πρὸ Χριστοῦ χρόνων· ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης τὸ Τμήμα θέλει ἀσχοληθῆ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς σήμερον, ἡγήσαν δ' εὐχαριστίας τῷ κ. Καλέμη, παρεκάλεσεν αὐτὸν ὅπως συμπληρουμένη ἐκτεθῆ ἐπιστημονικῶς ἢ γνωμοδοτήσῃς αὐτοῦ, ἵνα ὡς συμπέρασμα φανῆ συνέπεια τῶν ὑπὸ τῆς διατριβῆς αὐτοῦ τιθεμένων ὄρων.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς σήμερον, καθ' ἣν θέλουσι συνεδριάσει τὰ δύο Τμήματα, υποβληθήσονται γνωμοδοτήσεις τῶν κκ. Dr A. Mordtmann, M. I. Γεδεών (κατὰ τῆς μονομεροῦς ἱστορικῆς καὶ τῆς ἐκ παραδόσεως ἀπόψεως τοῦ θέματος) καὶ Γρ. Κ. Κακάδα, κατατεθήσονται δὲ αἱ ἱστορικαὶ ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαὶ τῶν παρ' ἡμῖν νεκροταφείων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Οὐδὲν τῶν οὐρανίων φαινομένων ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν λοιπῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐπιρροὴν μείζονα τῆς τῶν ἡλιακῶν ἐκλείψεων. Οὐ μόνον δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παχυλῆς ἀμαθείας, καθ' οὓς αἱ ἡλιακαὶ ἐκλείψεις, ἔνεκα τῆς παντελοῦς ἀγνοίας τῶν πραγματικῶν λόγων τῆς γενέσεως αὐτῶν, ἐθεωροῦντο ὡς ὑπερφυσικά γεγονότα, ὡς ἐκδηλώσεις τῆς θείας ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἔτι, ὅποτε αὐταὶ ἀκριβέστατα ἐρμηνεύονται καὶ προὑπολογίζονται, ἢ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φαντασίας ἐπενέργεια αὐτῶν οὐδὲν τῆς ἐντάσεως αὐτῆς ἀπέλασεν. Οὕτως ὁ François Arago¹, μεταβάς κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκ Γαλλίας ὄρατὴν τοῦ ἡλίου ἐκλείψιν² εἰς τὸν γαλλικὸν νομὸν τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναιῶν (Pyrenées-Orientales) καὶ παρακολούθησας τὰς διαφόρους αὐτῆς φάσεις, περιγράφει ὡς ἐξῆς τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν ἐκ τοῦ φαινομένου τούτου ἐντύπωσιν :

Ἡ στιγμή τῆς ἐνάργεως τῆς ἐκλείψεως προσήγγιζεν. Εἰκοσακισχίλιοι περίπου ἄνθρωποι, κρατοῦντες αἰθαλώδεις ὕλους, ἐξήταζον τὴν φωτοβόλον σφαῖραν, προβαλλομένην ἐπὶ τοῦ κυανοῦ τοῦ οὐρανοῦ. Μόλις δ' ἡμῖν, ὠπλισμένοι δια τῶν ἰσχυρῶν ἡμῶν διοπτρῶν, ἤρξατο γινομένη ὄρατὴ ἢ μικρὰ τοῦ δυτικοῦ γύρου τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου ἐντομή, ἔντονος κραυγῆ, κρᾶμα εἰκοσακισχιλίων κραυγῶν διαφόρων, κατέστησεν ἡμῖν γνωστὸν ὅτι μόλις κατὰ τινὰ δευτερόλεπτα προσελάθομεν τὴν διὰ τοῦ ἀόπλου ὀφθαλμοῦ ὑπὸ εἰκοσακισχιλίων αὐτοσχεδίων ἀστρονόμων γινομένην παρατήρησιν . . . . . Μεταξὺ τῆς στιγμῆς ταύτης καὶ τῶν κατ' ἐλάχιστον χρόνον προηγηθειῶν τῆς ὀλοσχεροῦς τοῦ ἀστέρος ἐκλείψεως, οὐδὲν

τὸ ἀξίον ἀναγραφῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῶσων χιλιάδων θεατῶν παρετηρήσαμεν. Ἄλλ' ὅταν ὁ Ἥλιος, ἀναχθεὶς εἰς ὀτενὸν μνίσκον, ἤρξατο ἀσθενέστερον φωτίζον τὸν ἡμέτερον ὀρίζοντα, ἅπαντες κατελήθησαν ὑπὸ τινοῦ ἀνψυχίας· ἕκαστος ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν τὰς ἐντυπώσεις του, ἐντεῦθεν δὲ προσέκυψεν ὑπόκωφος τις μυκηθμὸς παρόμοιος πρὸς τὸν τῆς ἀπὼ κειμένης θαλάσσης μετὰ τὴν τρικυμίαν. Ὁ θόρυβος καθίστατο τοσοῦτω ἐντονώτερος ὅσῳ ὁ ἡλιακὸς μνίσκος ἐξησθένει. Τέλος ὁ μνίσκος ἐξηφανίσθη· τὰ σκοτὴ διεδέχθησαν αἰθηνιδίως τὸ φῶς, ἀπόλυτος δὲ σιγῇ συνώδευσε τὴν φάσιν ταύτην τῆς ἐκλείψεως, ἐπίσης ἐναργῶς ὡς ἐπραξε τοῦτο τὸ ἐκκρεμὲς τοῦ ἀστρονόμου ἡμῶν ὄρολογίου . . . Ἐντελής ψυχία ἐβασίλευσεν ἐν τῷ ἀέρι· τὰ πτηνὰ δὲν ἐψάλλον πλέον. Μετὰ πανηγυρικὴν δὲ προσδοκίαν δύο περίπου λεπτῶν, ἀγαλλιάσις, φρενητιώδεις ἀνευφημίαι ἐχαιρέτισαν, μετὰ τῆς αὐτῆς συνηχίσεως, μετὰ τῆς αὐτῆς αὐτομάτου ἐκφάνσεως, τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισιν τῶν πρώτων ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Εἰς τὴν σύντομον πλὴν καὶ αὐστηρῶς ἀληθῆ ταύτην περιγραφὴν τῶν κατὰ τὰς ὀλικὰς τοῦ ἡλίου ἐκλείψεις ἐντυπώσεων, ἰδίᾳ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς πλήρους τοῦ φωτεινοῦ ἡλιακοῦ δίσκου ἐξαφανίσεως καὶ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως πάλιν τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, δύναται τις νὰ προσθέσῃ πλείστας ἄλλας, καθ' ἃς ἀνάλογοι σκηναί, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον παραλλάσσουσαι, συνέβησαν. Οὕτω κατὰ τὴν ἐκλείψιν τῆς 6]18 ἰουλίου 1860, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐν Ἀφρικῇ, καταπλαγέντες ὑπὸ τοῦ φαινομένου ἤρξαντο προσεχόμενοι καὶ τρεπόμενοι πρὸς τὰς κατοικίας αὐτῶν. Τὰ ζῶα ἐπίσης ὤψθησαν διευθυνόμενα πρὸς τὰ χωρία ὡς καὶ κατὰ τὴν προσέγγισιν τῆς νυκτός, αἱ νῆσοι συγκεντρούμεναι εἰς πυκνοὺς ὀμίλους, αἱ χελιδόνες ῥιπτόμεναι κατὰ τῶν οἰκιῶν, αἱ ψυχαὶ κρυπτόμεναι, τὰ δὲ ἄνθη καὶ ἰδίᾳ τὰ τοῦ ἀφρικανοῦ ἰβίσκου (*hibiscus africanus*) κλείοντα τοὺς κάλυκας αὐτῶν.

Ἐπίσης κατὰ τὴν ἐκλείψιν τῆς 6]18 αὐγούστου 1868, ἦν παρεκκολλούσθην ὁ κ. Janssen μεταβάς ἐπὶ τούτῳ εἰς τὰς ἀγγλικὰς Ἰνδίας, οἱ πρὸς ὑπερβολίαν αὐτοῦ ταχθέντες ἰθαγενεῖς ἀνεχώρησαν τὴν στιγμήν ἀκριβῶς τῆς ἐνάργεως αὐτῆς μεταβάντες ὅπως λουσθῶσι, διότι κατὰ τινὰ διάταξιν τῆς θρησκείας αὐτῶν δεόν' οὕτω νὰ βυθισθῶσιν ἐν τῷ ὕδατι μέχρι τῆς κεφαλῆς πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ἐπιρροῆς τοῦ κακοῦ δαιμονος, ἐπανήλθον δὲ ἅμα τῇ λήξει τοῦ φαινομένου.

Ἐπίσης ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὴν ὀλικὴν ἐκλείψιν τῆς 17]29 ἰουλίου 1878, ἥτις ἦτο ὀλικὴ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις, μαῖρός τις, καταληφθεὶς ὑπὸ τρόμου καὶ νομίσας ὅτι ἤγγικε τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ἐπνίξεν αἰθνης τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ.

Καὶ ἐν αὐτῇ ὁμως τῇ πεφωτισμένῃ Εὐρώπῃ παραμένουσιν εἰσέτι ἴχνη τῶν ἀρχαίων προλήψεων καὶ ἀποδίδονται ἐνίοτε τὰ φαινόμενα τῶν ἐκλείψεων τοῦ ἡλίου εἰς ἦν αἰτίαν καὶ αἱ θύελλαι, αἱ πλημμύραι, αἱ καταγίδες, αἱ βροτολογαὶ νόσοι καὶ ἡ λοιπὴ χορεία τῶν μαστιζόντων τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν γένει

1) *Astronomie Populaire*, τόμ. III, σελ. 583.

2) Ἰγν 7½, 26,8 ἰουλίου 1842.